

Horitzó

Sé que un dia la mare em va parlar del Balcó del Mediterrani: el punt culminant d'una rambla llarga i animada, allí on de nit el vent et pinta les galtes de roig i la foscor del cel es confon amb el negre del mar, un lloc on et pots inventar l'horitzó. Sé que aquestes paraules van ser seves, però no entenc d'on li va sortir la veu; fins on jo recordo, la mare mai ha tingut boca ni nas.

La primera vegada que em va portar a la Rambla Nova, jo tenia set anys, duia una diadema de flors i estrenava una faldilla de cotó fi. Vam arribar-hi caminant, després de creuar la plaça més gran i més plena de cotxes que hagués vist en la vida. Era el vespre del que havia estat un dia llarg de compres, la mare m'agafava la mà amb força, marcant-me els seus dits al meu palmell; caminava amb passos curts però agitats, pel que jo havia de fer saltirons per seguir-li el ritme. Acostumada al meu poble petit, de carrerons estrets, cases baixes i gats sense amo, aquell passeig ample, emmarcat entre edificis enormes que s'eleven molt més amunt de les amèlies joves, em va atrapar com la mel a una mosca. No gaire lluny, els castellers de pedra viva s'enfilaven els uns damunt del altres per tocar el cel Tarragoní.

Entre tanta meravella, però, hi havia quelcom que m'incomodava, no sabia què. Els rostres de les figures, així com els plecs de la roba, tan treballats, no era pas el que em causava neguit, més aviat ajudava a fer viva aquella escena eterna. Què em causava desassossec, doncs? Em vaig deslliurar de la mà de la mare i vaig voltar el castell d'humans petrificats, tres voltes seguides, corrent de gairell, al voltant del monument, sense treure-li els ulls del damunt, sense entendre què em molestava tant. Una angúnia em recorria l'espina. Tan sols la noia que tocava la gralla em va treure la sensació d'estranyesa en què m'estava immergint: era l'única figura que va aconseguir trencar aquell encanteri aparentment irracional. La mare, sense cridar, ja que no tenia boca, em va renyar amb la mirada d'ulls grisos i em va tornar a agafar de la mà, aquesta vegada, encara més fort.

Vam seguir caminant rambla amunt. Una font, rodejada per quatre estàtues, ens impedia veure més enllà, era com si el passeig s'hagués acabat. Mentre esperàvem a que el semàfor canviés de vermell avorrit a verd ja era hora, es van començar a abaixar les persianes dels comerços del voltant, i els fanals es van encendre. La mare va mirar el rellotge, ja sabia què significava aquell gest: havíem de tornar a casa ràpid, perdre'ns el Balcó i les seves vistes al Mediterrani, i és que havíem d'arribar a casa abans que ho fes el pare, per deixar-li el sopar fet i planxar-li la camisa. Cap al cotxe i adéu Tarragona.

Vaig trigar força temps a tornar a la Rambla; va ser durant una excursió de l'institut. Llavors tenia dotze anys i havíem anat a visitar el circ i el teatre romà. Em va agradar tornar a veure els Castellans, i vaig somriure en recordar aquella angúnia que havia sentit de petita; segurament fruit d'una por infantil, de veure per primer cop una escultura tan alta. El semàfor ja estava verd, pel que vam creuar cap a la Font del Centenari. La mestra ens va explicar que les figures masculines de la font representen races dels quatre punts cardinals: parlava d'orient i del nord, però vaig deixar de parar atenció, em sentia sufocada, com si aquelles figures em buidessin per dins. Per què? Unes llàgrimes d'origen desconegut van brollar del no res, mentre fitava, de ben a prop, aquells animals desproporcionats, en mans d'homes de pedra blanca. Vaig tocar la pota de l'elefant, al moment en què vaig esclatar a plors. Un company de classe em va assenyalar, i va riure, i em va dir bleda, i rara, i coses pitjors, dos amics seus s'hi van afegir. No era el primer dia que passava. Dins meu, un batibull de pensaments xocava contra les presses del moment: t'ho mereixes, no, no és veritat, defensa't! Però com? Llavors ja em passava com a la mare, llavors ja no tenia boca. Els nois no van callar fins que el meu millor amic els va dir que ja n'hi havia prou, que si no se n'adonaven, o què? Jo era una noia, i era normal que plorés així, perquè sí, no era motiu de mofa allò i, a més, gairebé xiuxiuejant però no prou fluix perquè jo no ho sentís, va dir que clar, que potser tenia la regla. A partir d'aquell moment vaig mirar a terra, potser vam arribar al Balcó, o potser no, només recordo les burles i l'ofec.

El mateix dia de complir la majoria d'edat, vaig decidir que aniria a passar tot el dia a Tarragona, sola, sense res ni ningú que m'impedís arribar al Balcó, sense que les estàtues em fessin sentir petita ni buida. Així que vaig conduir fins la

ciutat i, per sort, vaig trobar aparcament molt a prop del mercat central. Caminaria rambla amunt a partir d'allí. Els "Desputllats" em van saludar, des d'un pedestal, amb els seus cossos musculats, dramàtics, forts i dèbils al mateix temps. Vaig aturar-me a contemplar les seves esveltes figures. Llavors me'n vaig adonar, no hi havia estàtues femenines: ni als castellers (excepte la noia amb la gralla, o això em semblava recordar), ni a les quatre estàtues que representen el món (el món dels homes). Més amunt vaig trobar un avi de pedra, elegant, molt digne, però, i les àvies? I les dones del món? I les castelleres? Vaig palpar-me el rostre: ni nas, ni boca. Com la mare, feia temps que havia deixat de respirar, feia temps que no tenia veu. Amb aquella revelació m'hauria d'haver ofegat, sentir-me miserable, però en comptes d'això vaig seguir caminant, volia arribar al Balcó, per això estava allí.

Quioscs, floristeries, terrasses, loteria, cotxes, vianants, semàfors i una pujada poc empinada que se'm feia massa costa amunt. «No hauries d'anar sola pel carrer». Les veus del món ressonaven dins meu. «Ets tan bonica». Repicaven a la meva ànima com cops de puny. «Nena, hauries de depilar-te». No s'aturaven per més que els hi ho implorés. «Aquesta faldilla és massa curta», «Això que portes et fa monja», «No vagis provocant». A cada pas que feia s'enfilaven més i a contracor. «Si s'enfada és perquè t'estima», «No cridis tan l'atenció», «No et queixis», «Deixa de ser dramàtica», «Deus estar en aquell moment del mes». Pesaven. «Estaries més maca si somriguessis», «No vols sortir amb mi? Bé, ja veus, de totes maneres no ets tan maca», «Com que jugues al futbol!?!», «Viatjar, sola?!» Feia estona que mirava el terra gris, i és que els ulls era el poc que em quedava, feia mal mirar amunt. Però llavors vaig trepitjar aquell mosaic:

Dues caretes, dues maneres de prendre'm el teatre de la vida. Podia somriure i fer veure que tot m'estava bé, o podia apagar-me i viure en la fosca. No m'agradava cap de les dues opcions, així que vaig mirar amunt, on la figura més alta i més poderosa amagava el meu preuat Balcó. Darrere d'en Roger de Llúria hi havia el mar. Vaig córrer amb totes les meves forces fins arribar a tocar el ferro fred de la barana. Al meu davant hi havia terra i hi havia mar, horitzó i cel. Vaig inspirar profundament fins omplir-me els pulmons –recuperant així el nas- i vaig deixar anar un crit alliberador, recordant-me que tinc boca,

que tinc veu, i que aquest món també és per mi, i per les castelleres, i per les dones dels quatre punts cardinals, i per les àvies, i que cap màscara ens amagarà com som, per què el mar també és la mar i les seves onades no fan distinció de sexe, com tampoc ho faran els pobles i les ciutats, si totes aconseguim respirar, si totes ens fem sentir. Em quedaré al Balcó del Mediterrani tantes llunes com faci falta, encara que em mirin i s'estranyin, encara que sembli de pedra viva, estaré aquí, al carrer, fins que totes caminem lliures.